

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 kwietnia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Artymiuk (przewodniczący)
SSN Małgorzata Gierszon (sprawozdawca)
SSN Kazimierz Klugiewicz

Protokolant Ewa Śliwa

w sprawie S. S.

skazanego z art. 190 § 1 k.k.; art. 157 § 2 k.k.; art. 288 § 1 k.k.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 19 kwietnia 2023 r.,

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Grzegorza Krysmanna

kasacji, wniesionej przez obrońcę

od wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku

z dnia 19 kwietnia 2021 r., sygn. akt V Ka 2067/20,

utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego Gdańsk - Północ w Gdańsku

z dnia 3 sierpnia 2020 r., sygn. akt II K 661/18,

1. uchyla zaskarżony wyrok w części utrzymującej w mocy pkt VII wyroku Sądu Rejonowego Gdańsk-Północ w Gdańsku i w tym zakresie przekazuje sprawę Sądowi Okręgowemu w Gdańsku do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym;

2. w pozostałym zakresie oddala kasację jako oczywiście bezzasadną i w tej części zwalnia skazanego od ponoszenia kosztów za postępowanie kasacyjne;

3. zwraca skazanemu uiszczoną opłatę od kasacji w kwocie 450 zł.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 3 sierpnia 2020 r., sygn. akt II K 661/18, Sąd Rejonowy Gdańsk - Północ w Gdańsku uznał S. S. za winnego tego, że:

I. w dniu 23 grudnia 2017 r, w G. kierował wobec A. K. groźby karalne pozbawienia życia i zdrowia, co wzbudziło u zagrożonej uzasadnioną obawę, że będą spełnione, to jest występku z art. 190 § 1 k.k. i za to na podstawie tego przepisu wymierzył mu karę 2 miesięcy pozbawienia wolności;

II. w dniu 23 grudnia 2017 r. w G. dokonał uszkodzenia ciała A. K. w ten sposób, iż uderzył ww. otwartą ręką w twarz, czym spowodował jej upadek, w wyniku czego doznała naruszenia czynności narządów ciała (powłok ciała) i rozstrój zdrowia na czas nie dłuższy niż 7 dni, to jest występku z art. 157 § 2 k.k. i na podstawie tego przepisu wymierzył mu karę 4 miesięcy pozbawienia wolności;

III. w dniu 23 grudnia 2027 r. w G. dokonał uszkodzenia pojazdu marki B. o nr rej. [...] poprzez porysowanie i wgniecenie elementów karoserii pojazdu oraz poprzez wybicie szyb i reflektorów w aucie, co spowodowało straty o łącznej wartości 36.132,87 zł działając na szkodę M. Sp. z o.o.;

IV. w dniu 23 grudnia 2017 r. w G. dokonał uszkodzenia pojazdu marki B. o nr rej. [...] poprzez porysowanie powłoki lakierniczej maski pojazdu oraz uszkodzenie szyby przedniej, co spowodowało straty o łącznej wartości 1200 zł, działając na szkodę B. P., to jest czynów z art. 288 § 1 k.k. i uznając, że czyny te zostały popełnione w ramach jednego ciągu przestępstw, przy zastosowaniu art. 91 § 1 k.k., na podstawie art. 288 § 1 k.k. skazał oskarżonego na karę 10 miesięcy pozbawienia wolności;

V. uniewinnił oskarżonego od popełnienia czynu polegającego na tym, że w dniu 23

grudnia 2017 r, w G. kierował groźby karalne pozbawienia życia i zdrowia wobec B. P., co wzbudziło u zagrożonego uzasadnioną obawę, że będą spełnione, to jest przestępstwa z art. 190 § 1 k.k.;

VI. na podstawie art. 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k. połączył orzeczone wobec oskarżonego kary jednostkowe i jako karę łączną wymierzył rok pozbawienia wolności;

VII. na podstawie art. 46 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego na rzecz A. K. kwotę 1000 zł tytułem zadośćuczynienia za krzywdę doznaną w związku z przestępstwem opisanym w pkt II aktu oskarżenia;

VIII. na podstawie art. 46 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego obowiązek naprawienia szkody wyrządzonej przestępstwem opisanym w pkt III aktu oskarżenia w całości poprzez zapłatę na rzecz M. Sp. z o.o. kwoty 36,132, 87 zł;

IX. na podstawie art. 46 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego obowiązek naprawienia szkody wyrządzonej przestępstwem opisanym w pkt IV aktu oskarżenia w całości poprzez zapłatę na rzecz B. P. kwoty 1200 zł.

Wyrok ten zaskarżyli obrońca oskarżonego oraz pełnomocnik oskarżycielki posiłkowej .

Obrońca oskarżonego zarzuciła temu orzeczeniu:

a) błąd w ustaleniach faktycznych, iż oskarżony dopuścił się czynów objętych pkt I , II, III i IV aktu oskarżenia, który to błąd miał wpływ na treść orzeczenia, gdyż:

- co do czynu z pkt I aktu oskarżenia prawidłowa ocena okoliczności sprawy nie pozwala na ustalenie, że oskarżony kierował wobec pokrzywdzonej groźby karalne oraz że wzbudziły one u pokrzywdzonej uzasadnioną obawę ich spełnienia;

- co do czynu z pkt II aktu oskarżenia okoliczności, które przesądziły o przyjęciu przez biegłego W. M. kwalifikacji prawnej czynu z art. 157 § 2 k.k. nie zostały zweryfikowane innymi dowodami (..), która to weryfikacja mogła doprowadzić do przyjęcia kwalifikacji z art. 157 § 2 k.k.;

- co do czynu z pkt III aktu oskarżenia, sprawstwo oskarżonego jest wykluczone,

jeżeli weźmie się pod uwagę, że nie wyjaśniono, kiedy oskarżony miał się dopuścić tego czynu (...) oraz, że nie wyjaśniono, skąd oskarżony miał wziąć przedmiot służący do popełnienia tego przestępstwa, skoro bezsporne jest, że kijków do N. oskarżony nie miał ze sobą;

- co do czynu z pkt IV aktu oskarżenia:

- nie ustalono w sposób pewny i obiektywny wysokości szkody, w konsekwencji czego nie wyjaśniono, czy ten czyn nie mógł stanowić wykroczenia;

- brak jest jakichkolwiek dowodów na to, aby działanie oskarżonego mogło spowodować pęknięcie przedniej szyby tego samochodu;

b) błąd w ustaleniach faktycznych, iż zasadne było orzeczenie obowiązku naprawienia szkody w trybie art. 46 § 1 k.k., co miało wpływ na treść orzeczenia, gdyż z k. 365 wynika, że w stosunku do M. Sp. z o.o. szkoda została naprawiona temu pokrzywdzonemu w całości przez ubezpieczyciela, a w stosunku do B. P. brak było podstaw do takiego orzeczenia z uwagi na nieudowodnienie przez niego wysokości szkody i brak obiektywnych ustaleń w tym zakresie w toku postępowania, co związane jest z oddaleniem wniosku dowodowego obrońcy o powołanie biegłego z zakresu techniki samochodowej i wypadków drogowych;

c) obrazę przepisów postępowania tj. art. 170 § 1 pkt 2 k.p.k. poprzez oddalenie w dniu 17 października 2019 r. wniosku dowodowego o przesłuchanie w charakterze świadka lekarza SOR A. M. oraz w dniu 26 czerwca 2020 r. wniosku dowodowego o powołanie biegłego z zakresu techniki samochodowej i wypadków drogowych, która to obraza miała wpływ na treść orzeczenia, gdyż w zakresie pierwszego z ww. dowodów miało to wpływ na poczynienie prawidłowych ustaleń przesądzających o kwalifikacji prawnej czynu z pkt II aktu oskarżenia, a w zakresie drugiego z ww. dowodów miało to wpływ na ustalenie zarówno, czy czyn z pkt IV aktu oskarżenia stanowić powinien przestępstwo czy wykroczenie, jak i ustalenie rzeczywistej wysokości szkody.

Apelacje te rozpoznał Sąd Okręgowy w Gdańsku w dniu 19 kwietnia 2021 r., który wydanym w tym dniu wyrokiem w sprawie V Ka 2067/20 zaskarżony nimi wyrok

utrzymał w mocy.

Kasację od tego wyroku Sądu Okręgowego wniosła obrońca skazanego, która temu orzeczeniu zarzuciła rażące naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k., które miało istotny wpływ na treść orzeczenia, polegające na zaniechaniu prawidłowej, rzetelnej i wszechstronnej kontroli odwoławczej na skutek:

1. pobieżnego, wręcz ogólnikowego sposobu przeprowadzenia kontroli instancyjnej zarzutu z pkt 2 a) *tiret* pierwszy *petitum* apelacji obrońcy, która to kontrola sprowadza się do zaledwie dwóch ogólnych tez sformułowanych przez Sąd Okręgowy oraz na skutek nie odniesienia się w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku do szeregu, szeroko umotywowanych argumentów przedstawionych w uzasadnieniu apelacji na poparcie tego zarzutu apelacyjnego,
2. rozpoznanie w sposób nader powierzchowny i nad wyraz lakoniczny zarzutu apelacyjnego z pkt 2 a *tiret* drugi i pkt 2 c w zakresie oddalenia w dniu 17 października 2019 r. wniosku dowodowego o przesłuchanie w charakterze świadka lekarza SOR A. M. oraz na skutek nie odniesienia się w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku do szeregu, szeroko umotywowanych argumentów, okoliczności i dowodów przedstawionych przez obrońcę w uzasadnieniu apelacji na poparcie tego zarzutu apelacyjnego;
3. nieprawidłowego i nierzetelnego rozpoznania zarzutu z pkt 2 a *tiret* 3 *petitum* apelacji, która to kontrola sprowadzała się *de facto* jedynie do sformułowania przez sąd odwoławczy dwóch tez, które przeczą podstawowym zasadom postępowania karnego oraz na skutek nie odniesienia się w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku do szeregu, szeroko umotywowanych argumentów, okoliczności i dowodów przedstawionych przez obrońcę w uzasadnieniu apelacji na poparcie tego zarzutu apelacyjnego;
4. nieprawidłowego i nierzetelnego rozpoznania zarzutu z pkt 2 a *tiret* 4 i 2 c *petitum* apelacji poprzez poczynienie przez sąd odwoławczy w tym zakresie własnych ustaleń, nieprzystających do treści zarzutu i materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie oraz na skutek pozostawienia poza uwagą szeregu argumentów

przedstawionych przez obrońcę w apelacji na uzasadnienie tych zarzutów;

5. błędnego rozpoznania zarzutu z pkt 2 b petitum apelacji poprzez błędną ocenę istoty, charakteru i konsekwencji dokumentu z k. 365 oraz na skutek nieodniesienia się w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku do szeregu precyzyjnych argumentów, okoliczności i dowodów przedstawionych przez obrońcę w uzasadnieniu apelacji na poparcie tego zarzutu apelacyjnego

i wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy - w tym zakresie - do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Gdańsku.

W pisemnej odpowiedzi na kasację prokurator wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja obrońcy skazanego okazała się zasadna w zakresie ostatniego z podpunktów (oznaczonego cyfrą 5) rozbudowanego, jedyne zarzutu tej kasacji. Pozostałe podpunkty tego zarzutu są natomiast bezzasadne i to w stopniu oczywistym. Wobec takiej ich oceny nie będzie sporządzonego uzasadnienia wyroku w tym zakresie, zważywszy na regulację z art. 535 § 3 k.p.k.

Oznaczony pkt 2b zarzut apelacji obrońcy, w zakresie dotyczącym Sp. z o.o. M., nie został przez Sąd Okręgowy w należyty sposób rozpoznany. Przy czym istota związanych z tym uchybień i stan dowodów zgromadzonych w sprawie przemawia nie tylko za ich rażącym charakterem i możliwością istotnego wpływu na treść zaskarżonego wyroku, ale – w konsekwencji - za koniecznością uwzględnieniem w tym zakresie kasacji obrońcy skazanego i uchyleniem zaskarżonego wyroku w zakresie utrzymania w mocy rozstrzygnięcia zawartego w pkt VII wyroku Sądu Rejonowego Gdańsk – Północ w Gdańsku i przekazania sprawy Sądowi Okręgowemu w Gdańsku do ponownego jej rozpoznania, w tym zakresie, w postępowaniu odwoławczym. Brak jest bowiem podstaw do tego, aby w postępowaniu kasacyjnym wydać wyrok zawierający rozstrzygnięcie o uchyleniu owego orzeczenia zawartego w pkt VII wyroku Sądu I instancji, bez jednoczesnej

potrzeby wydawania w tym względzie orzeczenia następczego. Nie pozwala na to sposób przeprowadzenia w tym zakresie przez Sąd Okręgowy kontroli odwoławczej i brak zgromadzenia w sprawie jednoznacznych dokumentów w oparciu o które byłoby dopiero możliwe rozstrzygnięcie co do pełnej zasadności, lub jej braku, owego ppkt 5 zarzutu kasacji obrońcy skazanego – w przywołanym wyżej zakresie. Odnosząc się do zarzutu z pkt 2b apelacji obrońcy Sąd Okręgowy stwierdził, że "Sąd Rejonowy zasadnie orzekł obowiązek naprawienia szkody w całości poprzez zapłatę na rzecz M. Sp. z o.o. kwoty 36.132, 87 zł (a więc stanowiącej równowartość ustalonej przez Sąd odnośnie trzeciego z przypisanych skazanemu występów wysokości wyrządzonej przez niego na szkodę tej spółki szkody - uwaga SN), albowiem oskarżony dopuścił się uszkodzenia pojazdu marki B. użytkowanego przez A. K. w ramach leasingu". Dalej Sąd zauważył, że „skarżący błędnie podnosi, iż powyższa szkoda została w całości naprawiona, albowiem jak wynika z kopii pisma E. skierowanego do M. Sp. z o.o. (k.365), jest to jedynie informacja o przyznanej kwocie odszkodowania i możliwości wniesienia odwołania. Sąd nie dysponuje informacją, że szkoda została naprawiona, a więc nie ma podstaw do jej zmniejszenia lub odstąpienia od jej wymierzenia w myśl przepisu art. 46 § 1 k.k.” (s.12 uzasadnienia zaskarżonego wyroku). Tym samym Sąd II instancji wskazał, że szkoda wcale nie została naprawiona przez ubezpieczyciela. Tymczasem w aktach sprawy na k. 365 znajdowało się pisemne stanowisko ubezpieczyciela z dnia 19 lutego 2018 r. o kwocie przyznanego M. Sp. z o.o. odszkodowania w wysokości 29 027,75 zł netto i możliwości odwołania. Z tego dokumentu, wbrew twierdzeniu Sądu Okręgowego wynika, że „odszkodowanie w tej kwocie 29 027,75 zł zostało przekazane na wskazany rachunek bankowy”. Do pisma dołączono faktury dotyczące naprawy owych szkód (k. 366 – 374). Wobec powyższego bezsporne jest, że Sąd Okręgowy nie rozpoznał w rzetelny i właściwy sposób omawianego zarzutu apelacji obrońcy, co czyni związany z tym zarzut kasacji oczywiście trafny. Nie ulega przecież wątpliwości w oparciu o treść pisma z karty 365, że zaistniały podstawy do ustalenia, że szkoda, którą poniosła Sp. z o.o. M. w związku z działaniem skazanego, przypisanym mu jako przestępne, została w znacznej części przez ubezpieczyciela naprawiona. Niemniej jednak przedłożony dokument, a także nadesłana przez obrońcę skazanego do Sądu Najwyższego przy piśmie z dnia 27

grudnia 2021 r. korespondencja mailowa – niezależnie od tego, że tylko w takiej formie została przedstawiona i taką treść zawiera - potwierdza to, że „odszkodowanie zostało wypłacone M. w wartości netto, a podatek VAT został rozliczony i dopłacony serwisowi przez M.”. Zważywszy na to ostatnie stwierdzenie, jak również różnicę pomiędzy wypłaconą poszkodowanemu M. kwotą przez ubezpieczyciela, a kwotą ustalonej przez Sąd I instancji szkody, którą poszkodowana Spółka poniosła, konieczne jest uzupełnienie w tym względzie materiału dowodowego o dokumenty wyjaśniające w sposób nie budzący wątpliwości wszystkie związane z tym zaszłości, tak natury faktycznej, jak i prawnej, co pozwoli ocenić, czy wyrządzona jej szkoda w czasie wydania wyroku przez Sąd I instancji nie została w pełni naprawiona, co było przedmiotem owego zarzutu apelacji obrońcy.

To dopiero pozwoli dokonać prawidłowej oceny podnoszonych przez obrońcę skazanego związanych z tym zarzutów i twierdzeń, także i tych, które dotyczą znaczenia dla ustalenia wysokości owej poniesionej przez Sp. z o.o. M. i nienaprawionej szkody, tych działań, które ona sama podejmowała w zakresie zobowiązań podatkowych wynikłych z przyznanego jej przez ubezpieczyciela odszkodowania (jak to przywołuje w przywołanym piśmie obrońca skazanego).

Kierując się tymi względami należało zatem uwzględnić kasację, uchylić we wskazanej powyżej części wyrok Sądu Okręgowego i w tym zakresie przekazać sprawę temu Sądowi do jej ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Z tych to powodów, orzeczono jak wyżej.

[SOP]

[ł.n]